

Forord

BIBLIOTEKSARBEJDE nr. 49 indledes med en artikel af Pierre Evald: "Forvandlingsbillede Bibliotek - visuelle miljøer og virtuelle rum". Artiklen sætter biblioteket som fysisk rum og miljø ind i et større biblioteks- og oplysningshistorisk perspektiv. Gennem dette perspektiv behandles myter, ideologier og værdier, der knytter sig til (især) folkebiblioteket. Den bibliotekshistoriske udvikling frem til i dag deles ind i tre perioder, der karakteriseres ved henholdsvis det traditionelle bibliotek, det automatiserede bibliotek og det elektroniske bibliotek. Hertil kommer: det virtuelle bibliotek. I lyset af den historiske udvikling samt dens værdier og perspektiver præsenteres og diskuteres indretning og miljø i en række nyskabende biblioteker i bl.a. Danmark, Sverige, Japan og England. Integrationen af informationsteknologi i bibliotekets indretning er et af fikspunkterne i behandlingen. Synsvinklen på denne integration er formidlingsmæssig og bestemt af ønsket om at integrere bibliotekets samling og informationskilder, som biblioteket giver elektronisk adgang til. Sidst i artiklen præs-

enteres "det fraktale bibliotek", der er et spændende nyt bud på et koncept, hvor indretnings-, formidlings- og indholdsmæssige aspekter er tænkt sammen.

Birgit Heies artikel "Relevans: kvalitet eller kvantitet - forsøg på en begrebsmæssig afklaring" undersøger - til en vis grad i forlængelse af en artikel i BIBLIOTEKSARBEJDE nr. 45 - relevansbegrebet, som det er indlejret i en række teorier inden for informationsvidenskab og informationsgenfindning. I kraft af denne indlejring, og i kraft af at noget altid er relevant i forhold til noget andet, inddrager analysen af begrebet relevans forholdet til andre grundbegreber inden for BDI-informationsvidenskaben. Efter at have klassificeret forskellige relevansforhold og tænkt dem sammen under en helhedssynsvinkel, analyserer Birgit Heie fire kvalitative relevansbegreber, der er udviklet i begyndelsen af halvfemserne: psykologisk relevans, situationel og dynamisk relevans, hermeneutisk relevans og faglig relevans. Fælles for disse kvalitative rele-

vansbegreber er, at det - i modsætning til, hvad der gælder for kvantitative relevansbegreber - grundlæggende drejer sig om fortolkning. Forskellene mellem de fire kvalitative relevansbegreber er betinget af de teoretiske rammer, som begrebet sættes ind i. Forfatteren skelner mellem rammer, inden for hvilke relevans ses under et mikroperspektiv (den enkelte bruger), og rammer, som sætter relevans ind i et makroperspektiv (kulturelt-sociale og faglige brugerfællesskaber). I artiklens sidste del diskuteres forholdet mellem kvantitative og kvalitative relevansbegreber i forhold til evaluering af informationssystemer.

I Svend Bruhns' artikel "Hvad blev der af Produktivitetsgåden: kvindelige og mandlige forskeres produktivitet" tages der udgangspunkt i den forskel, som især amerikanske undersøgelser har vist: Mandlige forskere er mere produktive end kvinde-

lige. Gåden ligger i, at der ikke har kunnet gives tilfredsstillende forklaringer på denne forskel. Bag forklaringsgåden ligger der bl.a. et metodisk problem og et manglende diakront perspektiv. Det bidrag til løsning af gåden, som præsenteres i artiklen er en norsk undersøgelse, som sætter produktiviteten ind i en sociologisk og videnskabssociologisk sammenhæng og som har et diakront perspektiv. Som i kriminalromaner skal løsningen på gåden ikke præsenteres her, men findes i artiklen.

Under overskriften "Informations-alkymisterne og den uberegnelige mening" anmelder Ole Jensen Søren Briers phd-afhandling "Information er sølv -", der har en tværvidenskabelig og syntetiserende tilgang til BDI-informationsvidenskaben. Anmelderen fører os kyndigt og videnskabsteoretisk diskuterende gennem det, han kalder Briers teoretiske, filosofiske og metafysiske odyssee.